

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ, ΕΥΡΑΤΌΜ) 2020/2092 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 16ης Δεκεμβρίου 2020

περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 322 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 106α,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, οι οποίες κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Όπως υπενθυμίζεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, οι αξίες αυτές είναι κοινές στα κράτη μέλη εντός κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από τον πλουραλισμό, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.
- (2) Στα συμπεράσματά του της 21ης Ιουλίου 2020, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δήλωσε ότι τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης προστατεύονται σύμφωνα με τις γενικές αρχές που κατοχυρώνονται στις Συνθήκες, ιδίως τις αξίες που ορίζονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ. Υπογράμμισε επίσης τη σημασία της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και τη σημασία του σεβασμού στο κράτος δικαίου.
- (3) Το κράτος δικαίου απαιτεί όλες οι δημόσιες εξουσίες να ενεργούν εντός των ορίων που θέτει ο νόμος, σύμφωνα με τις αξίες της δημοκρατίας και του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως ορίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ο χάρτης») και σε άλλα ισχύοντα μέσα, και υπό τον έλεγχο ανεξάρτητων και αμερόληπτων δικαστηρίων. Ειδικότερα, απαιτεί να τηρούνται οι αρχές της νομιμότητας ⁽³⁾, συμπεριλαμβανομένης της

⁽¹⁾ ΕΕ C 291 της 17.8.2018, σ. 1.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Απριλίου 2019 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση της 14ης Δεκεμβρίου 2020. Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2020 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽³⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236, σκέψη 63.

διαφανούς, υπεύθυνης, δημοκρατικής και πλουραλιστικής νομοθετικής διαδικασίας, της ασφάλειας δικαίου⁽⁴⁾, της απαγόρευσης της αυθαιρεσίας της εκτελεστικής εξουσίας⁽⁵⁾, της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και πρόσβασης σε ανεξάρτητα και αμερόληπτα δικαστήρια⁽⁶⁾ και του χωρισμού των εξουσιών⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾.

- (4) Τα κριτήρια προσχώρησης που καθορίστηκαν το 1993 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης και ενισχύθηκαν το 1995 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης, αποτελούν τους βασικούς όρους που πρέπει μια υποψήφια χώρα να πληροί για να γίνει κράτος μέλος. Τα εν λόγω κριτήρια κατοχυρώνονται πλέον στο άρθρο 49 ΣΕΕ.
- (5) Μόλις μια υποψήφια χώρα γίνει κράτος μέλος, εντάσσεται σε ένα νομικό μόρφωμα που εδράζεται στη θεμελιώδη παραδοχή ότι κάθε κράτος μέλος αποδέχεται από κοινού με τα λοιπά κράτη μέλη, και αναγνωρίζει ότι τα εν λόγω κράτη αποδέχονται από κοινού με αυτό, μια σειρά κοινών αξιών επί των οποίων στηρίζεται η Ένωση, όπως διευκρινίζει το άρθρο 2 ΣΕΕ. Η παραδοχή αυτή συνεπάγεται και δικαιολογεί την ύπαρξη αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών ως προς την αναγνώριση των εν λόγω αξιών και, επομένως, ως προς την τήρηση του δικαίου της Ένωσης που υλοποιεί τις αξίες αυτές⁽⁹⁾. Οι νόμοι και οι πρακτικές των κρατών μελών θα πρέπει να εξακολουθήσουν να συμμορφώνονται προς τις κοινές αξίες στις οποίες εδράζεται η Ένωση.
- (6) Παρόλο που δεν υπάρχει ιεράρχηση των αξιών της Ένωσης, ο σεβασμός του κράτους δικαίου έχει ζωτική σημασία για την προστασία των άλλων θεμελιωδών αξιών στις οποίες εδράζεται η Ένωση, όπως η ελευθερία, η δημοκρατία, η ισότητα και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο σεβασμός του κράτους δικαίου είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τον σεβασμό της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Δεν μπορεί να υπάρξει δημοκρατία και σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων χωρίς σεβασμό του κράτους δικαίου και αντιστροφή.
- (7) Όταν τα κράτη μέλη εκτελούν τον προϋπολογισμό της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των πόρων που διατίθενται με το Μέσο Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο θεσπίστηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2094 του Συμβουλίου⁽¹⁰⁾, και με δάνεια και άλλα μέσα υπό την εγγύηση του προϋπολογισμού της Ένωσης, και ανεξάρτητα από τη μέθοδο εκτέλεσης που χρησιμοποιούν, ο σεβασμός του κράτους δικαίου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμόρφωση με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης που κατοχυρώνονται στο άρθρο 317 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
- (8) Τα κράτη μέλη μπορούν να διασφαλίσουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση μόνο αν οι δημόσιες αρχές ενεργούν σύμφωνα με τον νόμο, αν οι περιπτώσεις απάτης, συμπεριλαμβανομένης της φορολογικής απάτης, φοροδιαφυγής, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων ή άλλων παραβάσεων του νόμου διώκονται αποτελεσματικά από τις ανακριτικές και εισαγγελικές αρχές και αν οι αυθαίρετες ή παράνομες αποφάσεις των δημόσιων αρχών, συμπεριλαμβανομένων των αρχών επιβολής του νόμου, είναι δυνατόν να υπόκεινται σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο από ανεξάρτητα δικαστήρια και από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (9) Η ανεξαρτησία και η αμεροληψία του δικαστικού συστήματος θα πρέπει πάντα να διασφαλίζονται, οι δε ανακριτικές και εισαγγελικές υπηρεσίες θα πρέπει να είναι σε θέση να εκτελούν προσηκόντως τα καθήκοντά τους. Θα πρέπει να διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους και διαδικασίες ώστε να ενεργούν αποτελεσματικά και με πλήρη σεβασμό του δικαιώματος αμερόληπτου δικαστηρίου, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού των δικαιωμάτων υπεράσπισης. Οι τελεσιδικές αποφάσεις θα πρέπει να τυγχάνουν αποτελεσματικής εκτέλεσης. Οι προϋποθέσεις αυτές απαιτούνται ως ελάχιστη εγγύηση έναντι παράνομων και αυθαίρετων αποφάσεων δημόσιων αρχών που θα μπορούσαν να βλάψουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.

⁽⁴⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Νοεμβρίου 1981, Amministrazione delle finanze dello Stato κατά Srl Meridionale Industria Salumi κ.λπ. — Ditta Italo Orlandi & Figlio και Ditta Vincenzo Divella κατά Amministrazione delle finanze dello Stato. συνεκδικασθείσες υποθέσεις 212 έως 217/80, ECLI:EU:C:1981:270, σκέψη 10.

⁽⁵⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, Hoechst, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 46/87 και 227/88, ECLI:EU:C:1989:337, σκέψη 19.

⁽⁶⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Φεβρουαρίου 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses κατά Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, σκέψεις 31, 40-41· απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2018, LM, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586, σκέψεις 63-67.

⁽⁷⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Νοεμβρίου 2016, Kovalkovas, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:861, σκέψη 36· απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Νοεμβρίου 2016, PPU Poltorak, C-452/16, ECLI:EU:C:2016:858, σκέψη 35· και απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2010, DEB, C-279/09, ECLI:EU:C:2010:811, σκέψη 58.

⁽⁸⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ένα νέο πλαίσιο της ΕΕ για την ενίσχυση του κράτους δικαίου», COM(2014) 158, παράρτημα I.

⁽⁹⁾ Γνωμοδότηση 2/13, ECLI:EU:C:2014:2454, σκέψη 168.

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2094 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, για τη θέσπιση μέσου ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την κρίση COVID-19 (βλέπε σελίδα 23 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (10) Η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης προϋποθέτει, ιδίως, ότι το οικείο δικαστικό όργανο είναι σε θέση να ασκεί τα δικαστικά του καθήκοντα, τόσο στο πλαίσιο των σχετικών κανόνων όσο και στην πράξη, με πλήρη αυτονομία, χωρίς να υπόκειται σε οποιαδήποτε ιεραρχική σχέση ή σχέση υπαγωγής έναντι οποιουδήποτε φορέα και χωρίς να λαμβάνει εντολές ή οδηγίες οποιασδήποτε προέλευσης, και ότι, ως εκ τούτου, προστατεύεται από εξωτερικές παρεμβάσεις ή πιέσεις οι οποίες θα μπορούσαν να θίξουν την ανεξάρτητη κρίση των μελών του και να επηρεάσουν τις αποφάσεις τους. Οι εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας απαιτούν την ύπαρξη κανόνων, ιδίως όσον αφορά τη σύνθεση του οργάνου και τον διορισμό, τη διάρκεια της θητείας καθώς και τους λόγους εξαιρέσεως ή παύσεως των μελών του, ώστε οι πολίτες να μην έχουν καμία εύλογη αμφιβολία ως προς τη στεγανότητα του εν λόγω οργάνου έναντι εξωτερικών παραγόντων και ως προς την ουδετερότητά του έναντι των αντιμαχόμενων συμφερόντων.
- (11) Ο σεβασμός στο κράτος δικαίου είναι όχι μόνο απαραίτητος για τους πολίτες της Ένωσης, αλλά και για τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, την καινοτομία, τις επενδύσεις στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, οι οποίες ευδοκίμουν περισσότερο όπου υπάρχει σταθερό νομικό και θεσμικό πλαίσιο.
- (12) Το άρθρο 19 ΣΕΕ, το οποίο συγκεκριμενοποιεί την αξία του κράτους δικαίου που ορίζεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να παρέχουν αποτελεσματική δικαστική προστασία στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης. Αυτή καθαυτή η ύπαρξη αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου με σκοπό τη διασφάλιση της τήρησης των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την ύπαρξη κράτους δικαίου και απαιτεί ανεξάρτητα δικαστήρια ⁽¹¹⁾. Η διαφύλαξη της ανεξαρτησίας των δικαστηρίων έχει πρωταρχική σημασία, όπως επιβεβαιώνεται με το άρθρο 47 δεύτερο εδάφιο του Χάρτη ⁽¹²⁾. Αυτό ισχύει, ιδίως, για τον δικαστικό έλεγχο της νομιμότητας πράξεων, συμβάσεων ή άλλων αποφάσεων που συνεπάγονται δαπάνες ή οφειλές για το Δημόσιο, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο διαδικασιών για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, των οποίων δύνανται επίσης να επιλαμβάνονται τα δικαστήρια.
- (13) Συνεπώς, υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ του σεβασμού του κράτους δικαίου και της αποτελεσματικής εκτέλεσης του προϋπολογισμού της Ένωσης σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.
- (14) Η Ένωση έχει αναπτύξει ποικίλα μέσα και διαδικασίες που προάγουν το κράτος δικαίου και την εφαρμογή του, όπως η χρηματοδοτική στήριξη για οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ο ευρωπαϊκός μηχανισμός για το κράτος δικαίου και ο πίνακας αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης, και προβλέπει τη δυνατότητα αποτελεσματικής αντίδρασης των θεσμικών οργάνων της Ένωσης σε παραβιάσεις του κράτους δικαίου μέσω των διαδικασιών επί παραβάσει και της προβλεπόμενης στο άρθρο 7 ΣΕΕ διαδικασίας. Ο μηχανισμός που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό συμπληρώνει τα μέσα αυτά προστατεύοντας τον προϋπολογισμό της Ένωσης από παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου που θίγουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείρισή του ή την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.
- (15) Τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης μπορούν να πληγούν σοβαρά από παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου, ιδίως εκείνες που επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία των δημόσιων αρχών και τον αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο. Αυτό ισχύει για μεμονωμένες παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου και έτι μάλλον για παραβιάσεις που είναι διαδεδομένες ή οφείλονται σε επαναλαμβανόμενες πρακτικές ή παραλείψεις των δημόσιων αρχών ή σε γενικά μέτρα που λαμβάνονται από τις εν λόγω αρχές.
- (16) Ο προσδιορισμός των παραβιάσεων των αρχών του κράτους δικαίου απαιτεί ενδελεχή ποιοτική αξιολόγηση από την Επιτροπή. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να είναι αντικειμενική, αμερόληπτη και δίκαιη και να λαμβάνει υπόψη τις σχετικές πληροφορίες από διαθέσιμες πηγές και αναγνωρισμένους θεσμικούς φορείς, μεταξύ των οποίων οι αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το κράτος δικαίου και ο πίνακας αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης, οι εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (EPPO), και τα συμπεράσματα και οι συστάσεις συναφών διεθνών οργανισμών και δικτύων, συμπεριλαμβανομένων των οργάνων του Συμβουλίου της Ευρώπης όπως η ομάδα κρατών του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά της διαφθοράς (GRECO) και η Επιτροπή της Βενετίας, ιδίως του καταλόγου ελέγχου της για το κράτος δικαίου, καθώς και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο των Ανωτάτων Δικαστηρίων και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαστικών Συμβουλίων. Η Επιτροπή μπορεί να συμβουλευέται τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα και την Επιτροπή της Βενετίας εάν είναι απαραίτητο με σκοπό την προετοιμασία μιας ενδελεχούς ποιοτικής αξιολόγησης.

⁽¹¹⁾ Υπόθεση C-64/16, σκέψεις 32-36.

⁽¹²⁾ Υπόθεση C-64/16, σκέψεις 40-41.

- (17) Τα μέτρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού είναι αναγκαία ιδίως σε περιπτώσεις όπου άλλες διαδικασίες που προβλέπονται στην ενωσιακή νομοθεσία δεν θα επέτρεπαν την αποτελεσματικότερη προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης. Η δημοσιονομική νομοθεσία της Ένωσης και οι εφαρμοστέοι τομεακοί και δημοσιονομικοί κανόνες προβλέπουν διάφορες δυνατότητες για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης, μεταξύ άλλων διακοπές, αναστολές ή δημοσιονομικές διορθώσεις που συνδέονται με παρατυπίες ή σοβαρές ελλείψεις των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Θα πρέπει να καθοριστούν τα μέτρα που πρέπει να θεσπίζονται για την περίπτωση παραβιάσεων των αρχών του κράτους δικαίου καθώς και η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται για τη θέσπισή τους. Στα μέτρα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνονται η αναστολή πληρωμών και δεσμεύσεων, η αναστολή της εκταμίευσης δόσεων ή η πρόωγη αποπληρωμή δανείων, η μείωση της χρηματοδότησης στο πλαίσιο υφιστάμενων δεσμεύσεων και η απαγόρευση της ανάληψης νέων δεσμεύσεων έναντι αποδεκτών ή της σύναψης νέων συμφωνιών για δάνεια ή άλλα μέσα υπό την εγγύηση του προϋπολογισμού της Ένωσης.
- (18) Κατά τον προσδιορισμό των προς θέσπιση μέτρων, θα πρέπει να εφαρμόζεται η αρχή της αναλογικότητας, λαμβανομένων ιδίως υπόψη της σοβαρότητας της κατάστασης, του χρόνου που έχει παρέλθει από την έναρξη της σχετικής πρακτικής, της διάρκειας και της επανάληψής της, της πρόθεσης, του βαθμού συνεργασίας του οικείου κράτους μέλους για τον τερματισμό των παραβιάσεων των αρχών του κράτους δικαίου, καθώς και των επιπτώσεων της υγιούς οικονομικής διαχείρισης επί του προϋπολογισμού της Ένωσης ή επί των οικονομικών της συμφερόντων.
- (19) Σε περίπτωση παραβιάσεων των αρχών του κράτους δικαίου είναι απαραίτητο να διασφαλίζονται δεόντως τα νόμιμα συμφέροντα των τελικών αποδεκτών και των δικαιούχων όταν θεσπίζονται μέτρα. Κατά την εξέταση της θέσπισης μέτρων, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την δυνητικό αντίκτυπο τους στους τελικούς αποδέκτες και στους δικαιούχους. Λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, οι πληρωμές από την Επιτροπή προς τα κράτη μέλη είναι νομικά ανεξάρτητες από τις πληρωμές των εθνικών αρχών προς τους δικαιούχους, δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι τα κατάλληλα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού επηρεάζουν τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης των πληρωμών προς δικαιούχους σύμφωνα με τις προθεσμίες πληρωμής που καθορίζονται στους εφαρμοστέους τομεακούς και δημοσιονομικούς κανόνες. Οι αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού και οι υποχρεώσεις έναντι των τελικών αποδεκτών ή των δικαιούχων που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό αποτελούν μέρος του εφαρμοστέου δικαίου της Ένωσης όσον αφορά την υλοποίηση της χρηματοδότησης στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης. Τα κράτη μέλη που αφορούν τα μέτρα θα πρέπει να υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις στην Επιτροπή σχετικά με τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις τους έναντι των τελικών αποδεκτών ή των δικαιούχων. Η υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις πληρωμής προς τους δικαιούχους που καθορίζονται στους εφαρμοστέους τομεακούς και δημοσιονομικούς κανόνες θα πρέπει να επιτρέπει στην Επιτροπή να επαληθεύει ότι οι αποφάσεις που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν επηρεάζουν με κανέναν τρόπο, άμεσα ή έμμεσα, τις πληρωμές που πρέπει να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους τομεακούς και δημοσιονομικούς κανόνες.

Για να ενισχυθεί η προστασία των τελικών αποδεκτών ή των δικαιούχων, η Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει πληροφορίες και καθοδήγηση μέσω ιστότοπου ή διαδικτυακής πύλης, μαζί με τα κατάλληλα εργαλεία για την ενημέρωση της Επιτροπής σχετικά με τυχόν παράβαση της νομικής υποχρέωσης των κρατικών φορέων και των κρατών μελών να εξακολουθούν να πραγματοποιούν πληρωμές μετά τη θέσπιση μέτρων βάσει του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί τις πληροφορίες αυτές για να εξακριβώνει αν έχουν τηρηθεί οι ισχύοντες κανόνες, ιδίως το [άρθρο 63, το άρθρο 68 παράγραφος 1 στοιχείο β) και το άρθρο 98] του κανονισμού (ΕΕ) .../... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., για τη θέσπιση κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θαλάσσιας και Αλιείας και τους αντιστοίχους χρηματοδοτικούς κανόνες και για το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το μέσο διαχείρισης συνόρων και θεωρήσεων ⁽¹³⁾. Όταν είναι αναγκαίο, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι κάθε ποσό που οφείλεται από κυβερνητικούς φορείς ή κράτη μέλη καταβάλλεται πράγματι στους τελικούς αποδέκτες ή στους δικαιούχους, η Επιτροπή θα πρέπει να ανακτά τις καταβληθείσες πληρωμές ή, κατά περίπτωση, να προβαίνει σε δημοσιονομική διόρθωση μειώνοντας τη στήριξη της Ένωσης προς ένα πρόγραμμα σύμφωνα με τους εφαρμοστέους τομεακούς και δημοσιονομικούς κανόνες.

- (20) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ενιαία εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και δεδομένης της σημασίας των δημοσιονομικών επιπτώσεων των μέτρων που επιβάλλονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στο Συμβούλιο, το οποίο θα πρέπει να ενεργεί κατόπιν πρότασης της Επιτροπής.

⁽¹³⁾ Δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα.

- (21) Προτού η Επιτροπή προτείνει τη θέσπιση οποιουδήποτε μέτρου δυνάμει του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να γνωστοποιεί στο οικείο κράτος μέλος τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι ενδέχεται να υπάρχουν παραβιάσεις των αρχών το κράτος δικαίου στο εν λόγω κράτος μέλος. Η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για κάθε τέτοια κοινοποίηση και για το περιεχόμενό της. Το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του. Η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές.
- (22) Κατά τον καθορισμό προθεσμιών σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό για το οικείο κράτος μέλος, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη, ιδίως, τον όγκο των πληροφοριών που παρέχονται και ζητούνται, την πολυπλοκότητα των συναφών πραγματικών περιστατικών και της αξιολόγησής τους, καθώς και τη διοικητική ικανότητα του εν λόγω κράτους μέλους.
- (23) Όταν η Επιτροπή κρίνει, αφού αναλύσει τις παρατηρήσεις του οικείου κράτους μέλους, ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη θέσπιση μέτρων, θα πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση για τη θέσπιση κατάλληλων μέτρων. Το Συμβούλιο θα πρέπει να αποφασίσει βάσει της πρότασης της Επιτροπής για τη θέσπιση κατάλληλων μέτρων με εκτελεστική απόφαση εντός προθεσμίας ενός μηνός, η οποία μπορεί κατ' εξαίρεση να παραταθεί έως δύο επιπλέον μήνες κατ' ανώτατο όριο. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι το Συμβούλιο θα λάβει την απόφαση εντός της προθεσμίας αυτής, θα πρέπει η Επιτροπή να κάνει την πλέον ενδεδειγμένη χρήση των δικαιωμάτων της δυνάμει του άρθρου 237 ΣΛΕΕ και του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου ⁽¹⁴⁾.
- (24) Μετά τη θέσπιση τυχόν μέτρων δυνάμει του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί τακτικά την κατάσταση στο οικείο κράτος μέλος. Η Επιτροπή θα πρέπει να επαναξιολογεί την κατάσταση όταν το οικείο κράτος μέλος θεσπίζει νέα διορθωτικά μέτρα ή, σε κάθε περίπτωση, μετά από μέγιστη περίοδο ενός έτους από τη θέσπιση των μέτρων.
- (25) Το Συμβούλιο, ενεργώντας κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, θα πρέπει να αίρει τα μέτρα τα οποία έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα, αν η κατάσταση που οδήγησε στην επιβολή των εν λόγω μέτρων έχει επανορθωθεί επαρκώς.
- (26) Η διαδικασία για τη θέσπιση και την άρση των μέτρων θα πρέπει να τηρεί τις αρχές της αντικειμενικότητας, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης των κρατών μελών και να διεξάγεται αμερόληπτα και τεκμηριωμένα. Εάν, κατ' εξαίρεση, το οικείο κράτος μέλος θεωρεί ότι υφίστανται σοβαρές παραβιάσεις των ανωτέρω αρχών, μπορεί να ζητήσει από τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να παραπέμψει το θέμα στο επόμενο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Σε τέτοιες εξαιρετικές περιστάσεις, δεν θα πρέπει να λαμβάνεται καμία απόφαση σχετικά με τα μέτρα μέχρις ότου το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συζητήσει το θέμα. Κατά κανόνα, η διαδικασία αυτή περατώνεται εντός τριών μηνών από την υποβολή της πρότασης της Επιτροπής στο Συμβούλιο.
- (27) Η Επιτροπή θα πρέπει να τηρεί ενήμερο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για οποιαδήποτε μέτρα προτείνονται, θεσπίζονται και αίρονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- (28) Η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Κατά την υποβολή έκθεσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, εκτός από την αποτελεσματικότητα των θεσπισθέντων μέτρων, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάζει και τη συνολική αποτελεσματικότητα της διαδικασίας που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό και τη συμπληρωματικότητα της παρούσας πράξης με άλλες πράξεις.
- (29) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει την αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας ή τις υποχρεώσεις των κρατών μελών τα οποία δεν συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου ⁽¹⁵⁾,

⁽¹⁴⁾ Απόφαση 2009/937/ΕΕ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2009, για τη θέσπιση του εσωτερικού του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΕ L 325 της 11.12.2009, σ. 35).

⁽¹⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός ορίζει τους κανόνες που είναι απαραίτητοι για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης στην περίπτωση παραβιάσεων των αρχών του κράτους δικαίου στα κράτη μέλη.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) ως «κράτος δικαίου» νοείται η αξία της Ένωσης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ. Περιλαμβάνει τις αρχές της νομιμότητας, που υποδηλώνει διαφανή, υποκείμενη σε λογοδοσία, δημοκρατική και πλουραλιστική νομοθετική διαδικασία· ασφάλεια δικαίου· απαγόρευση της αυθαίρετης άσκησης εκτελεστικών εξουσιών· αποτελεσματική δικαστική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στη δικαιοσύνη, από ανεξάρτητα και αμερόληπτα δικαστήρια, και όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα· διάκριση των εξουσιών· απαγόρευση των διακρίσεων και ισότητα ενώπιον του νόμου. Το κράτος δικαίου νοείται σε σχέση με τις άλλες αξίες και αρχές της Ένωσης που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ,
- β) ως «κρατικός φορέας» νοείται οποιαδήποτε δημόσια αρχή σε οποιοδήποτε επίπεδο διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, καθώς και των οργανισμών των κρατών μελών κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 42 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁶⁾ («δημοσιονομικός κανονισμός»).

Άρθρο 3

Παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, λογίζονται ενδεικτικά ως παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου τα ακόλουθα:

- α) η διακινδύνευση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης·
- β) η παράλειψη αποτροπής, διόρθωσης ή κολασμού αυθαίρετων ή παράνομων αποφάσεων των δημόσιων αρχών, συμπεριλαμβανομένων των αρχών επιβολής του νόμου, η παρακράτηση χρηματοοικονομικών και ανθρώπινων πόρων που επηρεάζει την εύρυθμη λειτουργία τους ή η παράλειψη διασφάλισης της απουσίας συγκρούσεων συμφερόντων·
- γ) ο περιορισμός της διαθεσιμότητας και της αποτελεσματικότητας των μέσων ένδικης προστασίας, μεταξύ άλλων μέσω περιοριστικών δικονομικών κανόνων και η μη εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων ή ο περιορισμός της αποτελεσματικής διερεύνησης, δίωξης ή κολασμού παραβάσεων του νόμου.

Άρθρο 4

Προϋποθέσεις για τη θέσπιση μέτρων

1. Λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα όταν διαπιστώνεται, σύμφωνα με το άρθρο 6, ότι παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου σε ένα κράτος μέλος επηρεάζουν ή απειλούν σοβαρά να επηρεάσουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της Ένωσης ή την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης κατά τρόπο επαρκώς άμεσο.

⁽¹⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου αφορούν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:
- α) την εύρυθμη λειτουργία των αρχών που εκτελούν τον προϋπολογισμό της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων δανείων και λοιπών μέσων με την εγγύηση του προϋπολογισμού της Ένωσης, ιδίως στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων ή επιδοτήσεων·
 - β) την εύρυθμη λειτουργία των αρχών που διενεργούν οικονομικούς ελέγχους, παρακολούθηση και λογιστικό έλεγχο, καθώς και την ορθή λειτουργία αποτελεσματικών και διαφανών συστημάτων δημοσιονομικής διαχείρισης και λογοδοσίας·
 - γ) την εύρυθμη λειτουργία των ανακριτικών και εισαγγελικών αρχών σε σχέση με τη διερεύνηση και τη δίωξη της απάτης, συμπεριλαμβανομένης της φορολογικής απάτης, της διαφθοράς ή άλλων παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης ή την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης·
 - δ) τον αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο, από ανεξάρτητα δικαστήρια, των πράξεων ή παραλείψεων των αρχών που αναφέρονται στα στοιχεία α), β) και γ)·
 - ε) την πρόληψη και τον κολασμό της απάτης, συμπεριλαμβανομένης της φορολογικής απάτης, της διαφθοράς ή άλλων παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης ή την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, και την επιβολή αποτελεσματικών και αποτρεπτικών κυρώσεων στους αποδέκτες από εθνικά δικαστήρια ή από διοικητικές αρχές·
 - στ) την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών·
 - ζ) την αποτελεσματική και έγκαιρη συνεργασία με τον OLAF και, με την επιφύλαξη της συμμετοχής του οικείου κράτους μέλους, με την ΕΡΡΟ στις έρευνες ή διώξεις σύμφωνα με την εφαρμοστέα ενωσιακή νομοθεσία, τηρώντας την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας·
 - η) άλλες καταστάσεις ή πρακτικές των αρχών που άπτονται της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του προϋπολογισμού της Ένωσης ή της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Άρθρο 5

Μέτρα για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης

1. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 4 του παρόντος κανονισμού, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κατάλληλα μέτρα μπορούν να θεσπιστούν σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 6 του παρόντος κανονισμού:
- α) όταν η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό της Ένωσης υπό καθεστώς άμεσης ή έμμεσης διαχείρισης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 62 παράγραφος 1 στοιχεία α) και γ) του δημοσιονομικού κανονισμού, και όταν ο αποδέκτης είναι κρατικός φορέας:
 - i) αναστολή πληρωμών ή της εκτέλεσης της νομικής δέσμευσης ή καταγγελία της νομικής δέσμευσης σύμφωνα με το άρθρο 131 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού·
 - ii) απαγόρευση ανάληψης νέων νομικών δεσμεύσεων·
 - iii) αναστολή της εκταμίευσης δόσεων εν όλω ή εν μέρει ή πρόωγη αποπληρωμή δανείων με την εγγύηση του προϋπολογισμού της Ένωσης·
 - iv) αναστολή ή μείωση του οικονομικού πλεονεκτήματος δυνάμει μέσου με την εγγύηση του προϋπολογισμού της Ένωσης·
 - v) απαγόρευση σύναψης νέων συμφωνιών για δάνεια ή άλλα μέσα με την εγγύηση του προϋπολογισμού της Ένωσης,
 - β) όταν η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό της Ένωσης υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης με τα κράτη μέλη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 62 παράγραφος 1 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού:
 - i) αναστολή της έγκρισης ενός ή περισσότερων προγραμμάτων ή τροποποίησής τους·
 - ii) αναστολή δεσμεύσεων·
 - iii) μείωση δεσμεύσεων, μεταξύ άλλων μέσω δημοσιονομικών διορθώσεων ή μεταφορών σε άλλα προγράμματα δαπανών·
 - iv) μείωση της προχρηματοδότησης·
 - v) διακοπή των προθεσμιών πληρωμής·
 - vi) αναστολή πληρωμών.

2. Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην απόφαση για τη θέσπιση των μέτρων, η επιβολή των κατάλληλων μέτρων δεν θίγει τις υποχρεώσεις των κρατικών φορέων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) ή των κρατών μελών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) να εκτελέσουν το πρόγραμμα ή το κονδύλιο που επηρεάζεται από το μέτρο, και ιδίως τις υποχρεώσεις που υπέχουν έναντι των τελικών αποδεκτών ή των δικαιούχων, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης καταβολής πληρωμών βάσει του παρόντος κανονισμού και των εφαρμοστέων τομεακών ή δημοσιονομικών κανόνων. Κατά την εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης υπό καθεστώς επιμερισμένης διαχείρισης, τα κράτη μέλη τα οποία αφορούν μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με τη συμμόρφωσή τους προς τις υποχρεώσεις αυτές κάθε τρεις μήνες από τη θέσπιση των εν λόγω μέτρων.

Η Επιτροπή επαληθεύει αν έχει τηρηθεί το εφαρμοστέο δίκαιο και, εφόσον απαιτείται, λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης, σύμφωνα με τους τομεακούς και δημοσιονομικούς κανόνες.

3. Τα μέτρα που λαμβάνονται είναι αναλογικά. Καθορίζονται με βάση τον πραγματικό ή δυνητικό αντίκτυπο των παραβιάσεων των αρχών του κράτους δικαίου στη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της Ένωσης ή στα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Η φύση, η διάρκεια, η σοβαρότητα και η έκταση των παραβιάσεων των αρχών του κράτους δικαίου λαμβάνονται δεόντως υπόψη. Τα μέτρα στοχεύουν, στο μέτρο του δυνατού, τις δράσεις της Ένωσης που επηρεάζονται από τις παραβιάσεις.

4. Η Επιτροπή παρέχει πληροφορίες και καθοδήγηση προς όφελος των τελικών αποδεκτών ή των δικαιούχων σχετικά με τις υποχρεώσεις των κρατών μελών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 μέσω ιστότοπου ή διαδικτυακής πύλης. Η Επιτροπή παρέχει επίσης, στον ίδιο ιστότοπο ή διαδικτυακή πύλη, επαρκή εργαλεία ώστε οι τελικοί αποδέκτες ή οι δικαιούχοι να ενημερώνουν την Επιτροπή για τυχόν παραβίαση των υποχρεώσεων αυτών που, κατά την άποψη των εν λόγω τελικών αποδεκτών ή των δικαιούχων, τους επηρεάζει άμεσα. Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται κατά τρόπο που διασφαλίζει την προστασία των προσώπων που καταγγέλλουν παραβάσεις του δικαίου της Ένωσης, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁷⁾. Οι πληροφορίες που παρέχονται από τους τελικούς αποδέκτες ή τους δικαιούχους σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο συνοδεύονται από αποδεικτικό στοιχείο ότι ο ενδιαφερόμενος τελικός αποδέκτης ή δικαιούχος έχει υποβάλει επίσημη καταγγελία στη σχετική αρχή του οικείου κράτους μέλους.

5. Με βάση τις πληροφορίες που παρέχουν οι τελικοί αποδέκτες ή οι δικαιούχοι σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσει ότι κάθε ποσό που οφείλεται από κρατικούς φορείς ή κράτη μέλη όπως αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου καταβάλλεται πράγματι στους τελικούς αποδέκτες ή στους δικαιούχους, σύμφωνα ιδίως με το άρθρο 63, το άρθρο 68 παράγραφος 1 στοιχείο β) και το άρθρο 98 του κανονισμού (ΕΕ) .../... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., για τη θέσπιση κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θαλάσσιας και Αλιείας και τους αντιστοιχούς χρηματοδοτικούς κανόνες και για το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το μέσο διαχείρισης συνόρων και θεωρήσεων.

Άρθρο 6

Διαδικασία

1. Όταν η Επιτροπή διαπιστώνει ότι έχει βάσιμους λόγους να θεωρεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 4, αποστέλλει γραπτή κοινοποίηση στο εν λόγω κράτος μέλος, εκθέτοντας τα πραγματικά στοιχεία και τους συγκεκριμένους λόγους στους οποίους στήριξε τη διαπίστωσή της, εκτός εάν κρίνει ότι άλλες διαδικασίες που προβλέπονται στη νομοθεσία της Ένωσης θα της επιτρέψουν να προστατεύσει αποτελεσματικότερα τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Η Επιτροπή ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εν λόγω κοινοποίηση και το περιεχόμενό της.

2. Βάσει των πληροφοριών που λαμβάνει δυνάμει της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να καλέσει την Επιτροπή σε διαρθρωμένο διάλογο σχετικά με τις διαπιστώσεις της.

3. Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 4, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη σχετικές πληροφορίες από διαθέσιμες πηγές, μεταξύ των οποίων αποφάσεις, συμπεράσματα και συστάσεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και άλλων συναφών διεθνών οργανισμών και άλλων αναγνωρισμένων θεσμικών φορέων.

⁽¹⁷⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης (ΕΕ L 305 της 26.11.2019, σ. 17).

4. Η Επιτροπή μπορεί να ζητεί οποιαδήποτε συμπληρωματική πληροφορία είναι αναγκαία για να διενεργεί την αξιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 3, τόσο πριν όσο και μετά την αποστολή της γραπτής κοινοποίησης που προβλέπεται στην παράγραφο 1.
5. Το οικείο κράτος μέλος παρέχει τις απαιτούμενες πληροφορίες και μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με τις διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στην κοινοποίηση της παραγράφου 1 εντός προθεσμίας που καθορίζεται από την Επιτροπή και είναι το λιγότερο ένα μήνα και όχι περισσότερο από τρεις μήνες από την ημερομηνία κοινοποίησης της διαπίστωσης. Στις παρατηρήσεις του, το κράτος μέλος μπορεί να προτείνει τη λήψη διορθωτικών μέτρων ανταποκρινόμενων στη διαπίστωση που ορίζεται στην κοινοποίηση της Επιτροπής.
6. Όταν αποφασίζει αν θα υποβάλει πρόταση για μια εκτελεστική απόφαση σχετικά με τα κατάλληλα μέτρα, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες που έχει λάβει και τυχόν παρατηρήσεις που έχει υποβάλει το οικείο κράτος μέλος, καθώς και την επάρκεια τυχόν προτεινόμενων διορθωτικών μέτρων. Η Επιτροπή πραγματοποιεί την αξιολόγησή της εντός ενδεικτικής προθεσμίας ενός μηνός από την παραλαβή πληροφοριών από το οικείο κράτος μέλος, ή από την παραλαβή των παρατηρήσεών του, ή, αν δεν ληφθούν πληροφορίες ή παρατηρήσεις, από τη λήξη της προθεσμίας της παραγράφου 5, και, σε κάθε περίπτωση, εντός εύλογου χρονικού.
7. Όταν η Επιτροπή σκοπεύει να υποβάλει πρόταση σύμφωνα με την παράγραφο 9, δίνει προηγουμένως τη δυνατότητα στο κράτος μέλος να υποβάλει τις παρατηρήσεις του, ιδίως όσον αφορά την αναλογικότητα των σχεδιαζόμενων μέτρων, εντός ενός μηνός.
8. Κατά την αξιολόγηση της αναλογικότητας των μέτρων που πρόκειται να επιβληθούν, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες και τις κατευθύνσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3.
9. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 4 και ότι τα τυχόν διορθωτικά μέτρα που προτείνει το κράτος μέλος σύμφωνα με την παράγραφο 5 δεν ανταποκρίνονται επαρκώς στη διαπίστωση που περιέχεται στην κοινοποίηση της Επιτροπής, υποβάλλει στο Συμβούλιο πρόταση εκτελεστικής πράξης σχετικά με τα κατάλληλα μέτρα εντός ενός μηνός από την παραλαβή των παρατηρήσεων του κράτους μέλους ή, σε περίπτωση που δεν έχουν υποβληθεί παρατηρήσεις, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός ενός μηνός από την προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο 7. Στην πρόταση μνημονεύονται οι συγκεκριμένοι λόγοι και τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε η διαπίστωση της Επιτροπής.
10. Το Συμβούλιο εκδίδει την εκτελεστική απόφαση της παραγράφου 9 του παρόντος άρθρου εντός ενός μηνός από την παραλαβή της πρότασης της Επιτροπής. Σε εξαιρετικές περιστάσεις, η προθεσμία για την έκδοση της απόφασης μπορεί να παραταθεί κατά επιπλέον δύο μήνες κατά ανώτατο όριο. Για να διασφαλιστεί η έγκαιρη λήψη απόφασης, η Επιτροπή κάνει χρήση των δικαιωμάτων της δυνάμει του άρθρου 237 ΣΛΕΕ, όταν το κρίνει σκόπιμο.
11. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να τροποποιήσει την πρόταση της Επιτροπής και να εκδώσει το τροποποιημένο κείμενο με εκτελεστική απόφαση.

Άρθρο 7

Άρση των μέτρων

1. Το οικείο κράτος μέλος μπορεί ανά πάσα στιγμή να θεσπίσει νέα διορθωτικά μέτρα και να υποβάλει στην Επιτροπή γραπτή κοινοποίηση που περιλαμβάνει αποδεικτικά στοιχεία προκειμένου να καταδείξει ότι δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις του άρθρου 4.
2. Κατόπιν αιτήματος του οικείου κράτους μέλους, ή με δική της πρωτοβουλία και το αργότερο μετά την παρέλευση ενός έτους κατ' ανώτατο όριο από τη θέσπιση μέτρων από το Συμβούλιο, η Επιτροπή επαναξιολογεί την κατάσταση στο οικείο κράτος μέλος λαμβάνοντας υπόψη τυχόν υποβληθέντα από αυτό αποδεικτικά στοιχεία καθώς και την επάρκεια τυχόν νέων διορθωτικών μέτρων που θεσπίζονται από το οικείο κράτος μέλος.

Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις του άρθρου 4, υποβάλλει στο Συμβούλιο πρόταση εκτελεστικής απόφασης για την άρση των μέτρων που θεσπίστηκαν.

Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι η κατάσταση που οδήγησε στη θέσπιση των μέτρων έχει διορθωθεί εν μέρει, υποβάλλει στο Συμβούλιο πρόταση εκτελεστικής απόφασης για την προσαρμογή των μέτρων που θεσπίστηκαν.

Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι η κατάσταση που οδήγησε στη θέσπιση των μέτρων δεν έχει διορθωθεί, απευθύνει αιτιολογημένη απόφαση στο οικείο κράτος μέλος και ενημερώνει σχετικά το Συμβούλιο.

Όταν το οικείο κράτος μέλος υποβάλει γραπτή κοινοποίηση δυνάμει της παραγράφου 1, η Επιτροπή υποβάλλει την πρότασή της ή λαμβάνει την εκτελεστική απόφασή της εντός ενός μηνός από την παραλαβή της εν λόγω κοινοποίησης. Η περίοδος αυτή μπορεί να παραταθεί σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, οπότε η Επιτροπή ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση το οικείο κράτος μέλος για τους λόγους της παράτασης.

Η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφοι 3, 4, 5, 6, 9, 10 και 11 εφαρμόζεται κατ' αναλογία.

3. Όταν αίρονται μέτρα σχετικά με την αναστολή της έγκρισης ενός ή περισσότερων προγραμμάτων ή τροποποιήσεών τους κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο i) ή σχετικά με την αναστολή δεσμεύσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο ii), τα ποσά που αντιστοιχούν στις ανασταλείσες δεσμεύσεις εγγράφονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης με την επιφύλαξη του [άρθρου 5] του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου ⁽¹⁸⁾. Οι ανασταλείσες δεσμεύσεις του έτους *n* δεν εγγράφονται στον προϋπολογισμό πέραν του έτους *n*+2.

Άρθρο 8

Ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Η Επιτροπή ενημερώνει αμέσως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα μέτρα που προτείνονται, θεσπίζονται ή αίρονται σύμφωνα με τα άρθρα 5, 6 και 7.

Άρθρο 9

Υποβολή εκθέσεων

Η Επιτροπή υποβάλλει μέχρι τις 12 Ιανουαρίου 2024 έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, ιδίως όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των θεσπισθέντων μέτρων.

Άρθρο 10

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 16 Δεκεμβρίου 2020.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος
D. M. SASSOLI

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
M. ROTH

⁽¹⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 (βλέπε σελίδα 11 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).